

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
від 15.10.2020 р.
протокол № 2

Освітня програма

Херсонського ясел-садка №45

Херсонської міської ради

на 2020/2021 н. рік

Освітню програму схвалено рішенням засідання педагогічної ради закладу(протокол № 2 від 15.10.2020 року) та затверджено наказом директора № 227 від 16.10.2020 року

Автори – укладачі: КОРОТКОВА Т.Ю. директор
ДОЛГОВА І.В. вихователь - методист

Зміст

Пояснювальна записка

Розділ I. Загальні положення

Розділ II. Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності)

Розділ III. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації

Розділ IV . Форми організації освітнього процесу

Розділ V. Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Розділ VI. Модель випускника закладу дошкільної освіти

Додатки:

План роботи Херсонського ясел-садка № 45 на 2020/2021 н.р. (додаток № 1)

Робочий навчальний план Херсонського ясел-садка №45 на 2020/2021 н.р. (додаток № 2)

Пояснювальна записка

Освітня програма Херсонського ясел-садка №45 Херсонської міської ради на 2020/2021 навчальний рік розроблена відповідно до вимог чинного законодавства, нормативно-правових актів, освітніх програм.

Мета освітньої програми - реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 2 до 6(7) років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі.

Завдання програми - сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетенцій дитини перших 6(7) років життя, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у школі. Визначені Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, життєво важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень до світу та самої себе відображені у програмі є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуті компетентності);
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічну послідовність їх реалізації;
- форми організації освітнього процесу;
- систему внутрішнього забезпечення якості освіти.

Зміст освітньої програми передбачає:

- особистісно-орієнтований підхід до кожного вихованця;
- забезпечення наступності дошкільної та початкової ланок освіти;
- формування розмовного мовлення дітей шляхом використання сучасних освітніх технологій розвитку зв'язного мовлення (мнемотехніка);
- розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
- формування духовності, національної свідомості вихованців шляхом співпраці з батьківською громадськістю;
- розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.

Організація освітнього процесу в Херсонський ясла-садок №45 у 2020/2021 навчальному році буде здійснюватись відповідно до Статуту за пріоритетним гуманітарним напрямом роботи.

Розділ І.

Загальні положення

Навчальний рік у закладі починається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року, оздоровчий період – з 1 червня по 31 серпня.

У 2020 /2021 навчальному році укомплектовано 6 вікових груп:

1 група І молодша – третього року життя

2 групи ІІ молодша – четвертого року життя

1 група середня – п'ятого року життя

2 групи старші – шостого року життя

Заклад працює за 5-денним режимом роботи.

Режим роботи закладу: 7.00 -17.30

Режим роботи чергової групи: 7.00 -19.00

Розділ ІІ.

Загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання (набуття компетентностей)

Освітній процес у Херсонському яслах-садку №45 будується на відповідному програмно-методичному забезпеченні та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Набуття різних видів компетенцій дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності: ігровій – провідній для дітей дошкільного віку; руховій; природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній, сенсорно – пізнавальній і математичній; мовленнєвій, соціокультурній та ін.

Згідно з рішенням педагогічної ради Херсонського ясел-садку №45 (протокол № 2 від 15.10.2020 року) освітній процес у закладі здійснюється за наступними програмами:

– Освітня програма для дітей від 2 до 7 років «Дитина» (наук. кер. проекту – Огнев'юк В.О., авт. колектив – Беленька Г.В., Богініч О.Л., Богданець-Білокаленко Н.І. та ін.) – всі вікові групи;

Парціальна програма Авторська програма «Хочу все знати». Організаційно – педагогічна робота колективу Херсонського ясел-садку №45. – м. Херсон, 2008р.

- Парціальна програма «Граючись вчимося. Англійська мова» Програма для дітей дошкільного віку авт.: Гунько С. Гусак Л. Лещенко З. - Затверджена МОН України 1.11.2017;
- Парціальна програма «Дитяча хореографія» Антоніна Шевчук - Програма хореографічної діяльності дітей від 3-х до 7-років та навчально-методичне забезпечення процесу виховання, освіти і розвитку дітей дошкільного віку в хореографічній діяльності. – Схвалено для використання в закладах дошкільної освіти МОН України (Лист ПТЗО від 05.05.2015р., №14.1/12-Г-255)

З метою реалізації Базового компонента дошкільної освіти, вищезазначених освітніх програм та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 року № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності» у 2020/2021 навчальному році в закладі дошкільної освіти загальний обсяг тижневого навантаження за віковими групами визначено у робочому початковому плані (додаток № 2)

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня у групі раннього віку, другій молодшій та середній групах не перевищує двох, у старшій – трьох організованих навчальних занять. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилини.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводяться переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа). Такі заняття поєднуються та чергуються із заняттями з музичного виховання та фізкультури.

Реалізації освітньої програми сприяє проведення інтегрованих занять. Тривалість інтегрованого заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5, 10, 15 хвилин відповідно в другій молодшій, середній, старшій групах).

Щоденно проводиться одне інтегроване для закріплення набутих дітьми знань і вмінь у різних видах їх діяльності протягом дня. При цьому забезпечено нормативні вимоги до тривалості статичного навантаження у положенні сидячи на одному занятті, а саме: групі раннього віку – від 2 до 3 років – 15 хвилин, другої молодшої – від 3 до 4 років – 15 хвилин, середньої – від 4 до 5 років – 20 хвилин, старшої – від 5 до 6(7) років – 25 хвилин.

Заняття з фізичної культури й музичного виховання інтеграції не підлягають.

Виконання домашніх завдань від дітей педагогами ясел-садка не вимагається.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться із

І молодшої групи. Визначаючи обсяг рухової активності дітей, враховується стан їхнього здоров'я та психофізіологічні особливості.

Тривалість занять для дітей у віці від 2 до 3 років – 15 хвилин; від 3 до 5 років – 20-25 хвилин; від 5 до 6 років – 25-30 хвилин.

Фізкультурні заняття для дітей дошкільного віку проводять не менше трьох разів на тиждень. Форма та місце проведення занять визначаються педагогом залежно від поставленої мети, сезону, погодних умов та інших факторів.

Зміст освітнього процесу в яслах-садку у 2020/2021 навчальному році спрямований на формування та розвиток компетентностей вихованців відповідно до освітніх ліній Базового компонента:

Освітня лінія	Зміст освітнього процесу
Особистість дитини	Передбачає: - формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; - виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоствалення, самооцінка.
Дитина в соціумі	Передбачає: формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає уміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства.

<p>Дитина в природному довкіллі</p>	<p>Містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля. Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримання правил природокористування.</p>
<p>Мовлення дитини</p>	<p>Передбачає: засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Вивчення української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України, до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.</p>
<p>Дитина в світі культури</p>	<p>Передбачає: формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу</p>

	та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.
Гра дитини	Передбачає: розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Передбачає: сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.

Реалізуючи вищезазначений зміст освітнього процесу, вихователі забезпечують досягнення очікуваних результатів навчання, визначених у освітній програмі для дітей від 2 до 7 років «Дитина»

Розділ III

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх ліній, логічна послідовність їх реалізації

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти у Херсонському яслах-садку №45 Херсонської міської ради визначено зміст і структуру освітнього процесу за інваріантною складовою.

Інваріантна складова змісту дошкільної освіти сформована на державному рівні і є обов'язковою. Інваріантну частину змісту освіти систематизовано відповідно до Базового компонента дошкільної освіти за освітніми лініями: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина у світі культури», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини». У яслах-садку забезпечується неперервність змісту освітніх ліній, а також наступність дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантної частини будь-якої з освітніх ліній порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі.

Організація життєдіяльності дітей з урахуванням освітніх ліній, що включені до інваріантної дає змогу забезпечити належний рівень соціально-особистісного розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти.

Дотримання змісту, взаємозв'язку та логічної послідовності реалізації освітніх ліній Базового компоненту забезпечується та відображається у плануванні педагогів закладу.

З метою підвищення якості освітнього процесу у 2020/2021 навчальному році в закладі використовуються інноваційні педагогічні технології, а саме:

Назва групи	Інноваційна технологія
Усі групи	Використання методу мнемотехніки для підвищення мовленнєвої активності дітей.
Усі групи	Використання методу мнемотехніки для підвищення мовленнєвої активності дітей. Використання LEGO під час ігрової діяльності для розвитку

Розділ IV

Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» освітня програма Херсонського ясел-садка №45 Херсонської міської ради визначає мету, завдання освітнього процесу на навчальний рік, а також форми його організації.

Планування освітнього процесу у всіх вікових групах здійснюється за режимними моментами за блочно – тематичним принципом.

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) у 2020/2021 навчальному році педагогами закладу будуть реалізовуватися різні форми освітнього процесу.

За формами організації проводяться такі типи занять:

- фронтальні, колективні (з усіма дітьми групи);
- групові (10-12 дошкільнят);
- індивідуально-групові (4-6 дошкільнят);
- індивідуальні (1-4 дошкільнят).

У залежності від основних завдань освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» та відповідно до змістовних ліній Базового компоненту дошкільної освіти, пріоритетного (гуманітарного) напрямку у всіх вікових групах організовуються такі види занять:

- заняття із засвоєння дітьми нових знань;
- заняття із закріплення і систематизації досвіду дітей;
- контрольні заняття;
- комплексні;

З метою забезпечення наступності з початковою ланкою освіти поширеним типом занять у поточному навчальному році у всіх вікових групах будуть інтегровані заняття у рамках блочно-тематичної організації освітнього процесу. Види інтегрованих занять:

- соціально-природознавчої тематики;
- з пріоритетом інтелектуально-мовленнєвих завдань;
- з пріоритетом логіко-математичних завдань;
- заняття художнього циклу.

Інтеграція сприяє значному скороченню організованих форм навчальної діяльності (занять) та істотно знижує навчальне навантаження на дітей.

Безперервна безпосередньо освітня діяльність у групах планується як у I так і в II половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. У другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної діяльності. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

У яслах-садку планування та організація життєдіяльності, у тому числі освітній процес, здійснюється за режимними моментами з урахуванням ліній розвитку, які базуються на інтегрованому підході, що забезпечує змістовну

цілісність, системність, послідовність, ускладнення та повторення програмного матеріалу.

Тип заняття обирає та уточнює вихователь самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених в освітніх програмах.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності протягом дня в залежності від бажань та інтересу дітей. Крім спеціально організованої освітньої діяльності передбачається самостійна діяльність дітей:

- ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою та ін.);
- спостереження;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- самостійна художня діяльність тощо.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять фізичною культурою;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться із ясельної групи.

Самостійною додатковою організаційною формою освітнього процесу в яслах-садку є робота в гуртках за інтересами дітей. Її мета: задовольняти потреби й зацікавленості дитини до певного виду діяльності, розвивати її природні, загальні та спеціальні здібності; активізувати дитячу творчість, своєчасно виявляти обдарованість.

У 2020/2021 навчальному році організована робота наступних гуртків:

Вік дітей	Назва гуртка	Відповідальний
2-3 років	«Веселі пальчики»	Ірина МОСКАЛЕНКО
3 - 6 років	Англійська мова (на платній основі)	Наталія МАЗУРЕНКО
3-6 років	«Хореографія» (на платній основі)	Анна КРІСІНА
3-6 років	Образотворчий гурток «Фантазія»	Світлана МІСІК
4-6 років	Спортивний гурток «Здоров'ячок» «Театральний гурток»	Ганна ГРИЦАЄНКО Тетяна МИЛЬЦИНА

Вищезазначені форми організації освітнього процесу в Херсонському яслах-садку №45 Херсонської міської ради реалізуються в рамках:

- плану роботи ясел-садку на 2020/2021 н.р. (додаток № 1);
- режиму роботи ясел-садку (додаток № 2);
- режимів роботи груп (додаток № 3)

За окремим планом у закладі організовується літнє оздоровлення дітей, під час якого освітній процес організовується в наступних формах:

- ранкова гімнастика та гімнастика пробудження;
- дозований біг, ходьба по траві, піску, по «доріжці здоров'я», обливання ніг прохолодною водою;
- рухливі та спортивні ігри;
- процедури прийняття сонячних та повітряних ванн;
- екскурсії, цільові прогулянки;
- продуктивні види діяльності;
- ігри з водою, піском;
- конструкторські та творчі ігри;
- пошуково-дослідницька діяльність;
- організація трудової діяльності;
- літературні розваги, конкурси малюнків;
- змагання, різноманітні конкурси, естафети.

З метою надання методичної і консультативної допомоги сім'ям, діти яких з різних причин не мають можливості щоденно відвідувати ясла-садок, формування соціальної компетентності, поступової інтеграції їх у суспільство, забезпечення кожній дитині права на доступність і безоплатність дошкільної освіти в яслах-садку організовано соціально-педагогічний патронат.

Розділ V

Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Відповідно частини 3 ст. Закону України «Про освіту» у Херсонському яслах-садку №45 Херсонської міської ради сформовано систему внутрішнього забезпечення якості освіти, яку схвалено педагогічною радою закладу (протокол **№3 від 12.05.2020 року**).

У рамках зазначеної системи у 2020/2021 навчальному році будуть здійснені заходи щодо визначення стану забезпечення якості освітнього процесу.

Оцінювання рівня педагогічної майстерності педагогів здійснюється шляхом опитувань, тестувань, анкетувань та спостережень за якістю організації освітнього процесу.

Оцінювання рівня сформованості компетенцій дітей проводиться вихователями, за участі вихователя - методиста, двічі на рік: перше оцінювання - у вересні, друге - у травні.

Діагностування проводиться за освітніми лініями Базового компонента дошкільної освіти.

Інструментарій для діагностування розроблено на основі методичного посібника «Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти» / за ред. Т.В. Киричук, О.М. Кулик, Н.М. Шаповал. –Тернопіль: Мандрівець, 2016 р

Група	Форма дослідження	Інструментарій
(діти віком від 2 до 3 років)	Педагогічна діагностика: моніторинг	<ul style="list-style-type: none"> - дидактичні ігри та вправи; - розвивальні ігри ; - вивчення листків здоров'я кожної дитини; - анкетування (опитування) батьків; - аналіз мовлення батьків і рідних дитини; - міні-заняття з окремими дітьми; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані)
(діти віком від 3 до 4 років)	Педагогічна діагностика: моніторинг	<ul style="list-style-type: none"> - дидактичні ігри та вправи; - розвивальні ігри ; - вивчення листків здоров'я кожної дитини; - анкетування (опитування) батьків; - аналіз мовлення батьків і рідних дитини; - міні-заняття з окремими дітьми; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані);
(діти віком від 4 до 5 років)	Педагогічна діагностика, моніторинг:	<ul style="list-style-type: none"> - контрольні та підсумкові заняття; - міні-заняття з окремими дітьми; - спостереження за дітьми

		<p>(безпосередні, опосередковані);</p> <ul style="list-style-type: none"> - бесіда з дітьми (як допоміжний метод); - вивчення продуктів праці дошкільнят (малювання, ліплення, аплікації, конструювання, художньої праці, мовленнєвої творчості тощо); - контрольні зрізи рівнів знань та умінь дітей з різних розділів програми (нульові зрізи - у вересні, контрольні зрізи - у грудні-січні, підсумкові зрізи - у квітні-травні);
<p>(діти віком від 5 до 6(7) років)</p>	<p>Педагогічна діагностика, моніторинг:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - контрольні та підсумкові заняття; - міні-заняття з окремими дітьми; - спостереження за дітьми (безпосередні, опосередковані); - бесіда з дітьми (як допоміжний метод); - вивчення продуктів праці дошкільнят (малювання, ліплення, аплікації, конструювання, художньої праці, мовленнєвої творчості тощо); - контрольні зрізи рівнів знань та умінь дітей з різних розділів програми (нульові зрізи - у вересні, контрольні зрізи - у грудні-січні, підсумкові зрізи - у квітні-травні)

Розділ VI

Модель випускника закладу дошкільної освіти

Психофізіологічний розвиток:

- має зрілі мозкові структури та функції;
- характерною є відносна стабільність та рухливість нервової системи;
- проявляє достатню рухову активність;
- проявляє умілість рук, практичну вправність;
- здорова, не має хронічних хвороб;
- володіє основними гігієнічними навичками;
- знає свою статеву належність, усвідомлює її незмінність, розуміє, чим відрізняється від представників протилежної статі;
- володіє основами безпеки життєдіяльності;
- працездатна, втомлюється лише після чималого навантаження;
- користується як провідною правою/лівою рукою;
- не заїкається і не має інших невротичних проявів.

Інтелектуальний розвиток:

- володіє елементарною системою знань про основні предмети і явища навколишнього світу та саму себе, а також деякими простими поняттями;
- уміє концентрувати увагу, виконує вимогу за інструкцією дорослого;
- диференційовано сприймає різноманітну інформацію (візуальну, аудіальну, тактильну);
- здійснює елементарні операції аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації;
- усвідомлює основні зв'язки між явищами;
- має розвинене логічне запам'ятовування - добре запам'ятовує і відтворює;
- встановлює логічну послідовність подій;
- відтворює зразок на вимогу;
- робить припущення, висуває гіпотези, виявляє елементи креативності;
- розрізняє звуки мовлення, співвідносить їх з буквами, синтезує звуки у слова; знаходить потрібні слова для вираження думки, використовує складні речення;
- диференціює числа, додає і віднімає у межах 10, визначає найпростіші зміни цифрових рядів;
- розрізняє реальне і уявне, зовнішнє і внутрішнє;
- знайома з деякими основами початкових наукових знань.

Мотиваційний розвиток:

- хоче йти до школи;
- вирізняється високою допитливістю — розвинена пізнавальна мотивація;

- може поступитися «хочу» заради «необхідно», відмовитися від бажаного на користь соціально важливого;
- має сформовану мотивацію досягнення, прагне досягти успіху;
- свідомо й відповідально ставиться до майбутнього шкільного життя;
- зацікавлено ставиться до спілкування з новими дорослими та однолітками;
- у соціально прийнятний спосіб самореалізовується, самостверджується;
- має сформовану первинну систему матеріальних і духовних потреб.

Емоційний розвиток:

- переживає глибоко, виражає почуття щиро, яскраво;
- сприйнятлива, диференціює емоційно-смісловий характер зовнішніх впливів, чутлива до нього;
- знає основні емоції, особливості їх вираження мімікою, жестами, діями, тональністю голосу;
- адекватно виражає свої ставлення, настрої, стан;
- утримується від імпульсивних реакцій, негативних емоцій;
- чутлива до значущих людей, виявляє чуйність, намагається бути суголосною стану та настрою інших;
- оптимістично ставиться до проблем і складностей, має сформоване почуття гумору;
- володіє елементарною емоційною культурою, самовиражається у соціально прийнятний спосіб.

Розвиток вольової сфери:

- свідомо приймає та утримує мету, діє цілеспрямовано;
- концентрує увагу на завданні, певний час не відволікається;
- мобілізує себе на виконання завдання;
- розраховує на власні сили, розмірковує і поводить самостійно;
- звертається по допомогу лише в разі об'єктивної необхідності;
- конструктивно розв'язує проблеми, долає труднощі;
- доводить розпочате до кінця;
- може відстояти власну точку зору;
- визнає свої помилки;
- дотримується своїх обіцянок.

Соціальний розвиток:

- приймає соціальний статус школяра, усвідомлює його важливість;
- відкрита контактам, комунікабельна;
- прихильно, доброзичливо ставиться до рідних, знайомих, товаришів;
- уміє налагоджувати взаємодію, працювати в команді;
- узгоджує індивідуальні інтереси з груповими;
- реалізує основні моральні принципи, прагне дотримуватися в поведінці та діяльності соціальних норм і правил;

- намагається уникати конфліктів, мирно розв'язує спірні питання, може дійти згоди, домовитися;
- орієнтується у поведінці на вимогу дорослого та на совість як внутрішню етичну інстанцію;
- усвідомлює межі схвалюваної і соціально неприйнятної поведінки;
- володіє більш-менш адекватною самооцінкою;
- поважає себе та інших.